

LIPUTUSOHJEITA SUOMESSA

Lähde: sisäasiainministeriö 12.5.2005

Liputtaminen

Lipun käytössä noudatetaan lippua kunnioittavia hyviä tapoja. Suomessa liputtamista koskevia ohjeita antaa sisäasiainministeriö.

Suomessa liputuspäivät jaetaan virallisiin ja vakiintuneisiin eli yleisiin liputuspäiviin.

Yksityisillä kansalaisilla, yhteisöillä ja yrityksillä on Suomessa vapaus liputtaa muulloinkin kuin virallisina tai vakiintuneina liputuspäivinä. Liputtamalla voidaan osoittaa niin juhlamieltä, kunnioitusta kuin suruakin.

Viralliset liputuspäivät

Viralliset liputuspäivät on määrätty Suomen lipulla liputtamisesta annetussa asetuksessa. Jokavuotisia virallisia liputuspäiviä on kuusi. Lisäksi virallisia liputuspäiviä ovat vaalipäivät sekä päivä, jolloin tasavallan presidentti astuu virkaansa. Virallisina liputuspäivinä valtion virastot ja laitokset on veloitettu liputtamaan. Viralliset liputuspäivät ovat:

28.2. Kalevalan päivä eli suomalaisen kulttuurin päivä

1.5. Vappu eli suomalaisen työn päivä

toukokuun toinen sunnuntai eli äitienpäivä

4.6. puolustusvoimien lippujuhlan päivä eli Suomen marsalkka C.G.E. Mannerheimin syntymäpäivä

kesäkuun 20. ja 26. päivän välinen lauantai eli juhannuspäivä, Suomen lipun päiväksi

6.12. itsenäisyyspäivä

päivä, jolloin Suomessa toimitetaan valtiolliset vaalit, kunnallisvaalit, Euroopan parlamentin edustajien vaalit tai neuvoa-antava kansanäänestys

päivä, jolloin tasavallan presidentti astuu virkaansa.

Vakiintuneet liputuspäivät

Vakiintuneita liputuspäiviä on vuosittain kymmenen ja ne on merkitty Helsingin yliopiston toimittamaan Valtiokalenteriin. Hyvään liputuskulttuuriin kuuluu liputtaa vakiintuneina liputuspäivinä Suomen lipulla samaan tapaan kuin virallisinkin liputuspäivinä. Vakiintuneet liputuspäivät ovat:

5.2. J. L. Runebergin päivä

9.4. Mikael Agricolan päivä eli suomen kielen päivä, joka on myös Elias Lönnrotin syntymäpäivä

27.4. kansallinen veteraanipäivä

12.5. J.V. Snellmanin päivä eli suomalaisuuden päivä

toukokuun kolmas sunnuntai, kaatuneiden muistopäivä

6.7. Eino Leinon päivä eli runon ja suven päivä

10.10. Aleksis Kiven päivä eli suomalaisen kirjallisuuden päivä

24.10. Yhdistyneiden Kansakuntien päivä

6.11. svenska dagen, ruotsalaisuuden päivä

Marraskuun toinen sunnuntai eli isänpäivä

Ahvenanmaalla on maakunnan itsehallintoon perustuva virallisten ja vakiintuneiden liputuspäivien lisäksi omat liputuspäivänsä, jolloin liputetaan maakunnan omalla sini-kelta-punaisella maakuntalipulla.

Saamelaisilla on seitsemän omaa vuosittaista liputuspäivää, jolloin saamelaiset liputtavat omalla lipullaan. Tässä lipussa on saamelaisten värit: punainen, vihreä, keltainen ja sininen.

Vakiintuneen käytännön mukaan valtion virastot ja laitokset liputtavat virallisen valtiovierailun aikana niillä paikkakunnilla, joilla vieraan valtion päämies vierailee. Yleensä sisäasiainministeriö suosittaa valtiovierailujen aikana myös yleistä liputtamista vierailupaikkakunnilla.

Liputusajat

Liputuksessa tulee noudattaa liputusaikoja. Voimassa olevan asetuksen mukaan Suomessa liputus alkaa aamulla kello 8 ja päättyy auringon laskiessa, kesällä kuitenkin viimeistään kello 21.

Juhannusaattona liputus alkaa kello 18 ja päättyy juhannuspäivänä kello 21.

Itsenäisyyspäivänä ja sellaisena vaalipäivänä, jolloin äänestys päättyy auringonlaskun jälkeen lippu lasketaan kello 20.

Valtion virastojen ja laitosten johdolla on mahdollisuus poiketa näistä kellonajoista, jos siihen on erityistä syytä.

Suruliputus

Surua ilmaistaan vakiintuneen tavan mukaan laskemalla liput puolisalkoon. Suruliputuksessa käytetään yleensä kansallislippua.

Suruliputuksessa lippu vedetään salossa ensin ylös asti ja lasketaan sen jälkeen kolmanneksen tangon mittaa alas siten, että lipun alareuna asettuu salon puoliväliin. Lippua laskettaessa se vedetään ensin salon huippuun ja lasketaan sitten alas.

Suruliputus aloitetaan heti kun on saatu tieto kuolemantapauksesta tai mikäli liputusaika jäisi lyhyeksi, suruliputus suoritetaan seuraavana päivänä.

Hautauspäivänä liputetaan siten, että liputuksen alkaessa lippu vedetään puolisalkoon. Kun vainajan siunaus- ja hautausilaisuus on pidetty, lippu nostetaan loppupäiväksi täyssalkoon. Muistotilaisuuden aikana täyssalossa oleva lippu tervehtii ja osoittaa kunniaa vainajalle.

Surutalossa suruliputusta käytetään myös virallisena ja vakiintuneena liputuspäivänä.

Suruliputuksella osoitetaan yleensä yksityistä surua. Kansallisen merkkihenkilön tai jonkin suuronnettomuuden yhteydessä sisäasianministeriö voi kuitenkin suosittaa yleistä suruliputusta.

Liputus Euroopan unionin lipulla

EU-lipun käyttäminen on maassamme yleistynyt. Tämän lipun käytöstä ei ole kansallisia säädöksiä tai määräyksiä. Sisäasiainministeriö on kuitenkin eräissä yhteyksissä suosittanut liputtamista EU-lipulla mahdollisuuksien mukaan kansallislippumme rinnalla. Esimerkiksi toukokuun 9. päivänä vietettävänä Eurooppa-päivänä on suositeltu liputtamista myös EU-lipulla. Liputtaminen kahdella lipulla edellyttää kahta lipputankoa.

Liputtaminen EU-lipulla on perusteltua erityisesti silloin, kun liputuksen aihe liittyy EU:n toimintaan tai liputtamisesta annetaan EU:n piirissä yhteinen suositus. Muu EU-lipun käyttö liittyy yleensä vierailuihin tai kokouksiin, joihin tulee osallistujia EU-instituutioista tai EU-maista.

Sisäasiainministeriö on antanut ohjeet EU-lipun käyttämisestä Suomen lipun rinnalla EU:n ulkorajoilla olevilla rajanylityspaikoilla. EU-lippua käytetään Suomen lipun rinnalla myös kansainvälisillä lentoasemilla ja satamissa.

EU-lippu

Euroopan neuvosto otti tähtilipun käyttöön vuonna 1955 Euroopan kansojen yhtenäisyyden symbolina. Vuodesta 1986 se on ollut myös Euroopan yhteisön lippu. EU-lipussa on kuvattuna taivaansinisellä pohjalla kaksitoista kultaista tähteä, jotka muodostavat ympyrän. Tähtien lukumääräksi on vahvistettu kaksitoista, joka on täydellisyyden ja yhtenäisyyden vertauskuva. EU-lipun tarkka graafinen ohje on julkaistu Euroopan unionin sivuilla:
http://europa.eu.int/abc/symbols/emblem/index_fi.htm

Lippujen arvojärjestys

Liputettaessa useammalla eri kansallislipulla noudatetaan kansainvälisiä liputustapoja.

Kansainvälisessä liputuksessa isäntämaan lippu asetetaan arvokkaimpaan asemaan. Suomessa tämä tapa on vahvistettu liputuksesta annetussa asetuksessa.

Arvokkain asema on yleensä heraldinen oikea eli katsojasta katsoen vasemmalla.

Lippujen järjestys Suomessa

1. Suomen lippu

2. Muut itsenäisten valtioiden liput maiden ranskankielisten nimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Vieraan valtion lipulle osoitetaan samanlaista arvonantoa kuin omalle lipulle siten, että lipun salkoreunan korkeus on sama kaikilla lipuilla ja lippusalot ovat saman korkuisia.

Pohjoismaiden lipuilla voidaan käyttää myös skandinaavisten nimien aakkosjärjestyttä. Jos Suomessa järjestetään Pohjoismaiden Neuvoston tilaisuus lippujen arvojärjestys on: Suomi, Tanska, Islanti, Norja, Ruotsi, Ahvenanmaa, Fär-saaret ja Grönlanti sekä viimeisenä mahdollisesti Pohjoismaiden Neuvoston lippu.

3. Liitto- ja osavaltioiden liput, joihin voidaan rinnastaa pohjoismaiden maakunnalliset itsehallintoalueet, esimerkiksi Ahvenanmaa, Färsaaret

4. Kansainvälisten järjestöjen liput, joita ovat esimerkiksi YK:n, Kansainvälisen Punaisen Ristin ja Kansainvälisen Olympialiikkeen liput.

5. Kansainvälisten alueellisten järjestöjen liput, joita ovat mm. Euroopan unionin ja Pohjoismaiden Neuvoston liput.

6. Heimoliput, esimerkiksi Saamen lippu

7. Valtion hallinnollisten alueiden liput: läänien ja maakuntien liput

8. Valtakunnallisten järjestöjen liput

9. Järjestö- ja yhdistysliput

10. Muut liput, esimerkiksi yritysliiput

Samanarvoisten järjestö- tai yritysliippujen arvojärjestys määräytyy perustamisvuoden mukaan siten, että vanhin lippu tai vanhimman järjestön lippu on arvokkaimmassa paikassa.

Esimerkkejä lippujen järjestyksestä

Rakennuksen ulkopuolella pääoven molemmilla puolilla olevat lippusalot

Suomen lippu sijoitetaan sisäänkäyntisuunnassa vasemmalla puolella olevaan salkoon, oikealle puolelle sijoitetaan mahdollinen muu lippu.

Kolme lippusalkoa

Keskimmäiseen salkoon sijoitetaan Suomen lippu, jos liputuksessa käytetään kolmea eri lippua. Mikäli Suomen lipun lisäksi liputetaan vain yhdellä muun valtion lipulla, liput voi sijoittaa myös niin, että molempiin reunimmaisiiin salkoihin tulee Suomen lippu ja keskimmäiseen muu lippu.

Viisi lippusalkoa

Suomen lippu voidaan sijoittaa joko keskimmäiseen salkoon tai heraldisesti oikealle salkorivissä eli lippurivistön pääkatsomissuunnasta katsoen vasemmanpuolimmaiseen salkoon.

Pitkä lippurivistö

Suomen lippu sijoitetaan heraldisesti oikealle eli lippurivistön pääkatsomissuunnasta katsoen vasemmanpuolimmaiseen salkoon. Suomen lipulla voidaan myös päättää lippurivistö.

Poikkeuksia arvojärjestykseen tekevät esimerkiksi pääoven vasemmalla puolelle tai juhlapaikalle johtavan tien varteen asetetut lippusalot.